

Diunvuija Ku dituku dia
Dipungila Dipia-dapia

1 PETELO

Table des matières

1 Petelo 1. 1-12.....	411
1 Petelo 1. 13-25.....	412
1 Petelo 2. 1-12.....	413
1 Petelo 2. 13-25.....	414
1 Petelo 3. 1-12.....	415
1 Petelo 3. 13-22.....	416
1 Petelo 4. 1-11.....	417
1 Petelo 4. 12-19.....	418
1 Petelo 5. 1-14.....	419

1 Petelo 1. 1-12

Mukelenge wakambila tuyidi wandi Petelo ku mpala mene kua kayi muanze kumuivila misangu isatu ne : « wewe pawakudimuka (kupingana kudi bana babo), ukoleshe mitshima yabo » (Luka 22. 32). Ke mudimu udi mupostolo ukumbasha mu mukanda eu. Udi utamba kuvuluisha bikole lupandu lua muoyo (mv. 9) ne bumpianyi bua mu diulu budi busokoka ku bintu bionso bidi mua kubunyanga (mv. 4). Nzambi udi mubulame bua bapianyi bandi ne ulama kabidi aba bua bupianyi ebu. Kadi kubanga mu tshikondo etshi, badi balabula ka diosha ka bumpianyi ebu : « disanka didi kadiyi mua kuambibua ne dia butumbi ». Didi dipatukila mu **ditekemena** didi ne muoyo didibu nadi mu muntu udi kabidi ne muoyo : Yesu mubike ku lufu (mv. 3) ; kabidi mu **ditabusha** (mv. 5, 7) ; ne mu **dinanga** kabidi bua Yeye udi bapikudibue kabayi banze kutangila, kadi udi mitshima yabo mitangila bimpe (mv. 8). Ne misangu yonso ituatamba kunanga Mukelenge, netutambe kunvua ne, katuena bamunage bikole nansha.

Ku bualu bua mushinga udiye upesha ditabusha, Nzambi udi uditeta kupidshila ku makenga. Kadi badi batupesha bujadiki : udi ubienza nunku anu « bikalebi ne mushinga¹ » mv. 6.

Ebi mulunda wanyi munanga, ke malu mimpe a disanka adi **bualu buetu**, akamana baprofete kukeba bikole ne bakebakeba (mv. 10, 11) ne adi banjelo **basue kutangila** (mv. 12 ndekelu). Tuetu, badi bine bakalongoluelabo malu aa, ne adi banjelo batukuatshila mudimu, netupange kuatangila anyi ?

1. Bikalabi ne mushinga (si cela est nécessaire v. 6), tshiambilu etshi katshienatshisanganyibia mu mukanda wa tshiluba nansha.

1 Petelo 1. 13-25

Dilongesha dilelela, bu mudi mupostolo udifila apa, didi ne bukokeshi ne mudimu kutudi. Didi **mukaba eu wa mu tshimonu**, udi ukankamika lunvu ne ukanda meshi etu (nv. 13 ; Efes. 6. 14). Ne, tudi ne bualu bua kutumikila anu ku **dilongesha dilelela edi** (mv. 22). Tuetu bakadi benda misangu mikuabu munkatshi mua « bana ba bupidia » (Kol. 3. 6, 7) tuakalua mpidieu « bana ba ditumikila » (nv. 14), ditumikila ke anu dia **Kudi** (mukuabu) kadi **dia** Yesu Kilisto (mv. 2), diunvuisha ne, difuanangane ne diende ditumikila, disonsola kudi dinanga bua Tatū (Yone 8. 29 ; 14. 31).

Kutangila bionso apa bidi bishilangane ne Dipungila Dikulukulu. Ke ngolo nansha argent, anyi tshinga tshintu tshidi mua kutupikula (Ekesode 30. 11-16 ; Nom. 31. 50), kadi mashi a mushinga mukole a Kilisto. Kabiena bu muakadibi bua muena isalele kuledibua kuandi kua ku mubidi, ubuela mu masanka a tshisamba tshia bantu ba Nzambi – muntu nansha umue kedi meshi ne udi mua kulua muana wa Nzambi bualu bua udi muledibue kudi baledi bena kilisto nansha ! Tudi baledibue tshikabidi **ku Dî dia Nzambi** didi kadiyi dibola, didi ne muoyo, ne didi dishala tshiedelele. **Tshijila** tshitudi natshi mu luendu luetu luonso ludi lukumbanangana ne ngikadilu eu mupia-mupia, tudi tubikila Nzambi wa **tshijila** Tatū (mv. 15-17). Tshidi kabidi tshipeta tshia mushinga udiye witabusha nau mulambu umuepele wa Muan'a Mukoko muakane.

1 Petelo 2. 1-12

Muana mupia-mupia udi uledibua, udi ne bualu bua kudishibua. Ke bua tshinyi Dî dia Nzambi dimane kulela muntu tshiakabidi (shap. 1. 23), didi difila bionso bidi bikengela bua muoyo eu. Tshidi tshiakudi tshijima tshia mutshima, « **mabele** adi ne meshi » adi mikale kilisto mene. Bituikale balabule ne Kilisto udi **muimpe**, katuena mua kulengulula tshia kudia etshi tshia Nzambi nansha (mv. 3 ; Mis. 34. 8).

Ku nyima kua **dî didi ne muoyo** (ne ditekemena didi ne muoyo mu shap. 1. mv. 3), tudi tusangana apa **mabue** adi ne muoyo. Adi mibakibue buonso buawu pa Yeye udi dibue dia mu ditumba, dikale ne mushinga kudi Nzambi ne kutudi tuetu badi bitabusha (mv. 7), bua tuelue **Nzubu wa nyuma** (tang. Efes. 2. 20-22). Ne wewe kabidi udi dibue dimue dia mabue aa, muakambila Mukelenge Simona wa bayona (fuany. Mat. 16. 18). Masanka a mushindu eu, adi enzesha dibanza dia bushitu bunene ! Bituikala tthisamba tshia tshijila tshia buakuidi, mbua **kufila** milambu ya nyuma mianyakibue kudi Nzambi. Bituikala tthisamba tshiandi tshia tshijila tshiakasumbaye, mbua **kuamba** buimpe buandi (Yesh. 43. 21).

Bamana kubikidibua ku midima ne babueshibue mu munya muimpe, tudi mua kufila mua kuteka meshi etu bu tthisokomenu tshia nkuka ya mubidi anyi ? Disu dimue didi dikumbane bua kuapandulula. Ne idi itandangana nvita ne mutshima (mv. 11).

1 Petelo 2. 13-25

Muena kilisto udi mulombibue bua kunemeka bulongolodi budi buteka, ke ku « ditshina masalayi », kadi bua kabingga kanene kadi kakuata mudimu mu mutshima wende : **dinanga dia Mukelenge** (mv. 13 ; Yone 15. 10). Tudi bavuhibue bapika anu ba Nzambi (mv. 16 ndekelu), ne ye ye ke udi utuambila ngikadilu wa kuenza kudi muntu yonso. Ba mfumu, badi ku mutu bua kuikala buonso « bimpe ne ditalala », kudi bakuabu babu badi **babi**. Bumanyishi buetu nebutambe kuikale ne bukole ne mushinga kudi banfumu babi, kutamba badi bimpe. Malu adi kâi makane ne bipendu ne dikengesha dia mishindu yonso, bidi bua muana wa Nzambi mushindu wa kutumbisha Nzambi. Mu njila wa mushindu eu, muntu mukuabu wakatudianjilamu ; eu wakadi **muena kanyinganya**.

Kilsto mu mudimu wa bupikudi, bulelela kena ne kakuikala mumulondi nansha mumuidikishi, « Yeye – ne ye ye nkayende – wakambula mibi yetu pa mubidi wandi pa mutshi mutshiamakane » (mv. 24). Kadi mu luendu luandi lua buakane ne (mu makenga) udi ushala tshileshelu tshietu tshinene ne tshipuangane (1 Yone 2. 6). Dimutantamena dia bantu ne ditomboka dia mitshima yabu, diakadi dijadika bumanyishi bua ditantamana, lutulu, meshi ne kudipuekesha biandi, ne kudifila kuandi kudi Nzambi... : njila wa disanka utudi ne bualu bua kuendela. Mushindu eu ; netukumbasha dijinga dia Mukelenge kudi Petelo : « wewe, undonde » (Yone 21. 22 ndekelu).

1 Petelo 3. 1-12

« **Muomumue** kabidi nuenu bakashi... (mv. 1), nuenu balume... (mv. 7), nuenu bansonga... » (shap. 5. 5). Bu mu shap. 2. 13, bidi anu ne kabingila kamue ka : **dinanga dia Mukelenge**, didi diambila muntu yonso luendu ludiye ne bua kuikala nalu mu meku etu ne mu ekelesia kabidi. Mukashi muena kilisto udi ulesha muaba kai udi dinanga diende ku mushindu wa kudilengesha. Udi utamba kutangila buimpe buende **busokoka bua mu mutshima**, budi Mukelenge nkayende umona anyi ? Ne udi ukeba etshi tshidi ne mushinga munene **ku mpala kua Nzambi** : mutshima wa kalolo ne ditalala (mv. 4). « Kudilengesha » eku, kudi tshitupa tshia bintu bidi kabiyi bibola, mushindu umue ne Dî dia Nzambi (shap. 1. 23) ne **Bumpianyi** budi mu diulu (shap. 1. 4). Bua Nzambi, kubanga ku Sala, **mushindu wa kuvuala** kawena mushintuluke nansha.

Dina dietu dia **bapianyi** ba ngasa wa muoyo (mv. 7), ne ba disanka (mv. 9 ndekelu) bidi bienza, ne tshileshelu tshiakatupesha Yeye **udi muimpe**, (mv. 13 ; shap. 2. 21, 22), tshienra bualu tshinene tshia kubenga kupingasha bubi ku bubi.

Diakula dile dia mei a mu Mis. 34 didi dituvuluisha tshidi **bukelenge bua Nzambi**. Bikala bubi budi mu mukana muetu (mv. 10), anyi mu shila yetu (mv. 11), bipeta bibi ne bia dikenga bitabushibue kudi Mukelenge, nebimueneke kubanga pa buloba apa (mv. 12). Kadi, luendu lua mu malu mimpe ne mu ditalala, ludi mushindu muimpe wa kuikala basankishibue. Pa mutu pa dijinga edi dimpe dia muntu yonso, netuikale mua kuabanya buobumue ne Mukelenge.

1 Petelo 3. 13-22

Kilisto, yeye muakane, wakakenga pa mutshi mutshiamakane bua **bualu buetu** tuetu bantu babi (nv. 18). Kutudi **bua bualu buandi**, tudi balombibue bua kukenga kakese (Fil. 1. 29). Mu kuenza kua bimpe, tudi tukenga **nandi**, bu muakakengaye (mv. 14). Ku ndekelu mu makenga etu onso, Mukelenge udi ukenga **netu** (mv. 12).

Nv. 14 udi ujadika ne binuakenga bua baulu buakane, nudi ne disanka (bala Mat. 5. 10). Tulombe kudi Nzambi bua atulama ku ditshina dia bu muntu, atupeshe ditshina diandi nkayandi disangisha ne **lutulu**, bua kumona mua kumanyisha bikondo bionso **ditekemena** didi munda muetu...

Misangu yonso, bikala luendu luetu kaluyi luakane ku mpala kua bantu, diakula diabu bua Mukelenge, didi anu mua kufila kudiye **dipetu** ditudi tukumbanyina. Nyuma wa Kilisto atambe kutuenzesha bu muakakuatshishaye kale Noa pakadiye usonga buatu, bua tuetu kuamba lumu luimpe kudi badi bajimine mu bubi ba mu tshikondo tshietu ! (mv. 19, 20). Nvula munene wa tshikondo tshia Noa, udi mundidimbi wa tshilumbuluidi tshidi pabuipi ne kukuluka pa buloba. Udi wakula bua lufu difutu dia bubi. Mu mundidimbi, bena kuitabusha bakadi bamana kutshipita mu dibatiza ne badi basokoka mu buatu budi tshinfuanyi tshia Kilisto. Yeye wakangata lufu pa muaba wabu, nebabike bua muoyo mupia-mupia (mv. 21, 22).

1 Petelo 4. 1-11

Mushindu kai udi bubi buakasuaye kujikija bualu buabu, buakapungisha Mukelenge Yesu ! Udi muikishe katataka ku bubi ebu, mumane kubujimisha ku lufu luandi. Mushindu kai kabidi muena kilisto udi ne bua kuikala mushikishe nalu ku nkuka yonso ya bantu. Mulunda wanyi munanga, mu luendu luetu ku mpala kua dikudimuna dietu dia mutshima, katuena bashimishe tshikondo tshimpe mu luendu lubi lua patupu, tuya batangile ku lufu anyi ? Tupitshishe tshikondo tshia muoyo wetu tshidi tshishale « mu disua dia Nzambi ». Ne bulelela, ngikadilu wetu mupia-mupia neikale mushilangane ne bantu ba pa buloba badi batunyunguluke. Ne bobo aba ne bakeme mushindu utudi tudikanda ku masanka andi a patupu. Nebatutshingishe, nebatubombeshe, misangu mikuabu nebatupende. Bua bualu kai ? Bualu bua, ba pa buloba badi bapishibue, ku ditapuluka dietu nabu, patshienabu bindila dipishibua kudi mulumbuluishi munene (mv. 5).

Ke bualu kai, dimueneke didi pabuipi dia tshilumbuluidi etshi didi dituambila mushindu kai wakuenda : ne meshi mapuekele (sobrement), batabale, ne ditendelela, ne dinanga didi kadiyi ne lubombo (shap. 1. 22 ndekelu). Dinanga dia mushindu eu didi dimueneka mu mishindu ya bungi : mu dipingasha dia muan'etu wakadi mushimine mu bubi (mv. 8 ndekelu), mu diakidila dia bengi ne disanka, mu diteka mu tshienzedi bipedi bia **ngasa mushilashilangane** wa Nzambi bua dikuatshishangana. Mushindu eu ke udi Mukelenge Yesu mu diulu utungunuka ne ditumbisha pa buloba Tatu (bualu budi ne meshi manene) mu nsombelu wa bapikudibue bandi (mv. 11 ; Yone 17. 4, 11 ; 15. 8).

1 Petelo 4. 12-19

Mu diulu, netuelengane meshi bua makenga a Mukelenge Yesu katuyi tupungila ; neikale tshienia bualu tshidi katshiyi tshijika tshia misambu yetu. Kadi tshikondo tshia **kuabanyanganau**, netshikale tshimane kupita. Kukenga ne Kilisto, budi bualu bua muoyo wetu utudi nau pa buloba ebu. Kuabanyangana tshitupa tshia makenga ende, kuperudibua, kutantamana, bipendu (mv. 14), ditantamena dia patoke dikangataye ye ye nkayende, **nkumumanya ye ye nkayende** mu meshi onso akadi andi. Dijinga dionso ne dinene dia Paulo diakadi dia « kumumanya Yeye... ne buobumue bua makenga andi... » (Fil. 3. 10).

Kadi kudi mushindu mukuabu wa dikenga wakadi Kilisto kayi mua kukenga : edi ditudi tudikebelu patudi benze bibi. Katuena tupanduka mu « difutu dia ngikadilu yetu mibi ». Muena kilisto udi muena didinga, neapole tshiakakunaye, ku mpala kua tubadi tua bantu ba pa buloba ne eu wakadibueja mu bualu bua muntu neangate difutu dimue ne muntu au. Tshidi ne kanyinganyinga kakole, ke dikenga ditudi tudiangatshila, kadi, dipendesha dia dina dia Mukelenge ditudi tukeba. Kadi kukenge bu muena kilisto, mbuena kuamba ne bu Kilisto, nkutumbisha Nzambi mu dina diandi dimpe (mv. 16 ; Bierz. 4. 17, 21).

1 Petelo 5. 1-14

Mukelenge wakamana kuambila Petelo ne : disha mikoko (bana ba mikoko) yanyi... ; lama mikoko yanyi (Yone 21. 15-17). Kabienna bua kuditumbisha bua kuditeka ku mutu kua bena kilisto bakuabu (bu muakamana buena kilisto kumupesha muaba wa kumudilu), muposto udi udibikila anu bu mukulu **ne** bakuabo bakulu ne udi wambila bakulu aba bua **kabakokeshi** pa mutu pa tshisumbu tshia mikoko tshia mulami muimpe, kadi bua bikale tshileshelu kudibu (mv. 3). Mikoko kayena yabu nansha, badi bu balami bayi ku mpala kua Mulami munene. Ke bualu kai bidi bimpe bua bansongalume bakole bakulu, ne bua buonso badiluatshishe ne mutshima wa **kudipuekesha**, tshidi mua kukudimunyiuba ne : « luatayi bilulu bia mudimu » (mv. 5 ; fuanyikisha 3. 8). « Nzambi wa ngasa » udi upesha badi badipuekesha ngasa.

Mupostolo udi ukumbasha ne : nuteke ntatu yenu yonso kudiye, bualu bua yeye udi unulubulula (mv. 7). Kudifila ne lulamatu elu, kabienna bifila ditabala nansha. Satana muena lukuna wetu udi utukeba bua kutukulula, udi ututentekela mu dipambuka nansha dikese, nunku dimutantamena nkukenga kabidi (mv. 8, 9). Nunku bua muena kilisto mu tshiende tshipimu, kadi bu Tshileshelu tshiende tshifume kudi Nzambi (Kilsto), Mifundu idi kabidi ifila musangu eu kabidi bumanyishi bua **makenga** adi bua « tshitupa tshipi » tshitupa tshiandi... ne **butumbi** budi buamba kumueneka (mv. 10, shap. 1. 11 ndekelu).